ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 36.894/4

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre de la Mobilité, le 5 avril 2004, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "réglementant les licences civiles de pilote de ballons libres", a donné le 9 juin 2004 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.894/4

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 5 april 2004 door de Minister van de Mobiliteit verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vrije ballons", heeft op 9 juni 2004 het volgende advies gegeven :

OBSERVATION GÉNÉRALE

Le projet d'arrêté examiné vise à remplacer l'arrêté ministériel du 27 octobre 1982 portant réglementation des licences civiles de pilote de ballon libre.

L'auteur du projet renonce à mettre en oeuvre les habilitations données au ministre chargé de l'administration de l'aéronautique par les articles 33 et 34 de l'arrêté royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

Cette méthode a déjà été utilisée lors de l'adoption de l'arrêté royal du 10 janvier 2000 réglementant les licences civiles de pilote d'avions, qui a abrogé l'arrêté ministériel du 23 juin 1969 portant réglementation des licences civiles de pilote d'avions. Elle est également suivie par un projet d'arrêté royal réglementant les licences civiles de pilote d'hélicoptères, qui a fait l'objet de l'avis 36.861/4, donné le 19 mai 2004, et qui vise à remplacer l'arrêté ministériel du 21 juin 1979 portant réglementation des licences civiles de pilote d'hélicoptères.

Eu égard à cette pratique, il conviendrait d'envisager de supprimer, ou à tout le moins de modifier, les habilitations précitées.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES

Préambule

1. Il n'y a pas lieu de viser, au préambule, la Convention relative à l'aviation civile internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944 et approuvée par la loi du 30 avril 1947. Celle-ci ne procure, en effet, aucun fondement légal au projet.

2. Il convient, par contre, de viser au préambule le texte que le projet entend abroger, à savoir l'arrêté ministériel du 27 octobre 1982 portant réglementation des licences civiles de pilote de ballon libre.

.../...

Dispositif

Article 3

L'auteur du texte n'est pas compétent pour autoriser ou refuser le survol du territoire d'autres États.

À l'article 3, alinéa 1er, les mots : "au dessus du territoire national exclusivement," seront, par conséquent, omis. L'alinéa 2 du même article sera également supprimé.

Article 5

L'article 5, alinéa 2, du projet, donne au Directeur général de la Direction générale Transport aérien le pouvoir d'accorder la revalidation ou le renouvellement d'une licence d'entraînement, malgré l'échec du candidat à l'épreuve de connaissances générales imposée par cette disposition.

La section de législation du Conseil d'État n'aperçoit pas quels sont les motifs qui pourraient justifier une telle dérogation.

Article 12

L'article 12 du projet fixe les conditions imposées pour pouvoir effectuer des vols commerciaux.

Il conviendrait de préciser si la réunion de ces conditions donne lieu à l'inscription d'une qualification sur la licence de pilote de ballon libre ou à la délivrance d'une licence particulière "de pilote professionnel" de ballon libre [(1)].

---

(1) Cfr. l'article 31 de l'arrêté royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

Articles 18 à 22

Les articles 18 à 22 fixent quatre classes de ballons à air chaud, répartis en fonction de leur volume, ainsi que les conditions imposées pour le pilotage des ballons de ces différentes classes.

La section de législation du Conseil d'État se demande s'il ne conviendrait pas de prévoir, en outre, les modalités et conditions de revalidation et de renouvellement de ces qualifications de classes, comme le font les articles 15 et 16 pour les qualifications de catégories.

Article 33

Au paragraphe 2, il y a lieu d'ajouter la conjonction "ou" entre les mots "parents" et "alliés".

Observations de forme

Du point de vue de la correction de la langue, la version néerlandaise du projet est susceptible d'amélioration. C'est sous réserve des observations de fond précédentes et à titre d'exemple que sont faites ci-dessous à ce propos quelques propositions de texte.

Article 2

Au 3°, il faudrait écrire : "een bewijs van goed zedelijk gedrag overleggen dat ...".

Au 4°, il faudrait écrire : "... een schriftelijke toestemming overleggen ...".

Article 5

Il faudrait écrire : "weer geldig gemaakt" au lieu de "wedergeldig gemaakt". Cette observation vaut, mutatis mutandis, pour l'ensemble du projet.

Chapitre V

L'intitulé de la Section première devrait être rédigé comme suit : "Algemene bepalingen".

Annexe I

À l'alinéa 1er du II. Examen over de bedrevenheid in het besturen, il faudrait écrire : "Tot het examen wordt toegelaten ..." au lieu de "Wordt tot het examen toegelaten". Au point b) du II, alinéa 2, le mot "altitude" devrait être remplacé par le mot "hoogte". À l'alinéa 3, 1, du même II, il faudrait écrire : "het ontvouwen en opblazen van de ballon, de inspectie ervan".

ALGEMENE OPMERKING

Het onderzochte ontwerp van besluit strekt ertoe het ministerieel besluit van 27 oktober 1982 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vrije ballon te vervangen.

De steller van het ontwerp ziet ervan af toepassing te geven aan de machtigingen die verleend zijn aan de minister die bevoegd is voor het bestuur der luchtvaart krachtens de artikelen 33 en 34 van het koninklijk besluit van 15 maart 1954 tot regeling der luchtvaart.

Deze werkwijze is reeds toegepast bij de goedkeuring van het koninklijk besluit van 10 januari 2000 tot regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vliegtuigen, dat het ministerieel besluit van 23 juni 1969 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vliegtuigen heeft opgeheven. Die werkwijze is eveneens gevolgd voor een ontwerp van koninklijk besluit tot regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van helikopters, waarover op 19 mei 2004 advies 36.861/4 gegeven is en dat ertoe strekt het ministerieel besluit van 21 juni 1979 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van helikopters te vervangen.

Gelet op deze werkwijze zou het beter zijn om de opheffing of op zijn minst de wijziging van de voornoemde machtigingen te overwegen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

1. Er is geen reden om in de aanhef te verwijzen naar de Overeenkomst betreffende de internationale burgerlijke luchtvaart, ondertekend te Chicago op 7 december 1944 en goedgekeurd bij de wet van 30 april 1947. Die overeenkomst levert immers geen enkele rechtsgrond op voor het ontwerp.

2. In de aanhef behoort daarentegen wel verwezen te worden naar de regeling tot opheffing waarvan het ontwerp strekt, namelijk het ministerieel besluit van 27 oktober 1982 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vrije ballon.

Dispositief

Artikel 3

De steller van de tekst is niet bevoegd om toe te staan of te weigeren dat het grondgebied van andere Staten wordt overvlogen.

In artikel 3, eerste lid, moeten de woorden "uitsluitend boven het nationaal grondgebied," bijgevolg worden geschrapt. Het tweede lid van hetzelfde artikel behoort eveneens te worden weggelaten.

Artikel 5

Artikel 5, tweede lid, van het ontwerp geeft de Directeur-generaal van het Directoraat-generaal Luchtvaart de bevoegdheid om te beslissen over de wedergeldigmaking of hernieuwing van de oefenvergunning, ondanks het feit dat de gegadigde niet geslaagd is voor het examen over de algemene kennis dat wordt opgelegd door die bepaling.

De afdeling wetgeving van de Raad van State ziet niet in wat de redenen zijn die zulk een afwijking zouden kunnen rechtvaardigen.

Artikel 12

In artikel 12 van het ontwerp worden de voorwaarden vastgelegd waaraan moet worden voldaan om commerciële vluchten te mogen uitvoeren.

Er behoort te worden verduidelijkt of op basis van het voldoen aan al die voorwaarden op de vergunning van bestuurder van vrije ballon een bevoegdverklaring wordt vermeld of dat een bijzondere vergunning "van beroepsbestuurder" van vrije ballon wordt afgegeven [(1)].

Artikelen 18 tot 22

In de artikelen 18 tot 22 worden vier klassen warmeluchtballons vastgelegd, welke ballons op basis van hun volume worden ingedeeld, alsook de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om de ballons van die verschillende klassen te mogen besturen.

De afdeling wetgeving van de Raad van State vraagt zich af of het niet nodig zou zijn om daarenboven te voorzien in de nadere regels en voorwaarden voor de wedergeldigmaking en hernieuwing van die bevoegdverklaringen naar klasse, zoals ook in de artikelen 15 en 16 gedaan is voor de bevoegdverklaringen naar categorie.

Artikel 33

In paragraaf 2 schrijve men : "of aan een bloed- of aanverwant".

---

(1) Cfr. Artikel 31 van het koninklijk besluit van 15 maart 1954 tot regeling der luchtvaart.

Vormopmerkingen

De Nederlandse versie van het ontwerp is uit een oogpunt van correct taalgebruik voor verbetering vatbaar. Onder voorbehoud van de hiervoren gemaakte inhoudelijke opmerkingen en bij wijze van voorbeeld worden in dat verband hieronder een aantal tekstvoorstellen gedaan.

Artikel 2

In onderdeel 3° schrijve men : "een bewijs van goed zedelijk gedrag overleggen dat ...".

In onderdeel 4° schrijve men : "... een schriftelijke toestemming overleggen ...".

Artikel 5

Men schrijve : "weer geldig gemaakt" in plaats van "wedergeldig gemaakt". Deze opmerking geldt mutatis mutandis voor heel het ontwerp.

Hoofdstuk V

Het opschrift van Afdeling 1 zou als volgt moeten luiden : "Algemene bepalingen".

Bijlage I

In het eerste lid van onderdeel II. Examen over de bedrevenheid in het besturen, schrijve men : "Tot het examen wordt toegelaten ..." in plaats van "Wordt tot het examen toegelaten". In punt b) van het tweede lid van datzelfde onderdeel II moet het woord "altitude" vervangen worden door het woord "hoogte". In het derde lid, onderdeel 1, van hetzelfde II schrijve men : "het ontvouwen en opblazen van de ballon, de inspectie ervan".

La chambre était composée de

Madame M.-L. WILLOT-THOMAS, président de chambre,
Mevrouw kamervoorzitter,

Messieurs P. LIÉNARDY, conseillers d'État,
de Heren P. VANDERNOOT, staatsraden,

Madame C. GIGOT, greffier,
Mevrouw griffier.

Le rapport a été présenté par M. Y. CHAUFFOUREAUX, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIÉNARDY.

De kamer was samengesteld uit

Het verslag werd uitgebracht door de H. Y. CHAUFFOUREAUX, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LIÉNARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRÉSIDENT - DE VOORZITTER,

C. GIGOT M.-L. WILLOT-THOMAS